

mного let. Skušnja ga uči, da to pleme ni mehkužno. Tudi na prostem prav dobro vspeva. Najboljše priporočilo za to pleme je pa to, da ljudje silno radi kupujejo prešičke tega plemena. Ko bi tudi imel 200 prešičkov, bi jih lahko oddal.

Poročevalec tajnik Pirc se strinja z grofom Barbom. Jorkširci so dobri in jako priljubljeni. Berkširci se nikjer ne hvalijo, ker ostanejo majhni. Kmetovalec gleda le na to, koliko da prasič tehta, kedar ga proda. Kaj bi mu pomagalo še tako izvrstno pleme, ki bi pa majhno ostalo? Glavni odbor ne more predlagati, da bi se 5 merjaščkov zastonj razdelilo. Pač pa je za to, da jih družba kupi in da za polovično ceno. Glede prešičje reje se Dolenjci ne morejo pritoževati, da jih kmetijska družba prezira. Od podpore za prešičjo rejo pride $\frac{9}{10}$ na Dolenjsko.

Rohrman poudarja, da bi to ne bila nikaka podpora kmetovalcem, ako bi se 5 merjaščkov zastonj razdelilo, ampak le nekaka poskušnja kmetijske družbe. Glavni odbor mora še hvaležen biti, ako se dobe kmetovalci, ki bi jih hoteli prevzeti. — Sprejme se predlog odbora, da družba kupi 5 merjaščkov berkširskega plemena in jih odda kmetovalcem v šentjarnejski okolici za polovično ceno.

Podružnica novomeška predlaga: Po dolenjskih občinah naj bi bilo potno predavanje o obdelovanji in gnojenji travnikov in o pridelovanji krme po njivah. Se sprejme.

Podružnica črnomaljska predlaga: Glavni odbor naj deluje na to, da bodo dobivali vinščaki ameriške trte po nizki ceni ali pa celo zastonj. Obvelja. Podružnica črnomaljska predlaga: Da se bodo povsod novi vinogradi umno napravljali, naj se nastavijo okrajni nadzorniki, ki bodo nadzorovali zasajenje vinogradov.

Novomeška podružnica predlaga: Glavni odbor naj se obrne s prošnjo na vlado, da bi se zljajšala oddaja živalske soli. Obvelja. (Dalje sledi.)

Kmetijske raznoterosti.

Škodljivost trganja pesnega zeljišča. V nekaterih krajih imajo navado, da potrgajo pesne zelišče do polovice, predno da jo spravljajo. Nekateri ljudje celo mislijo, da potem pesa hitreje raste. Novejše skušnje so pa pokazale, da temu ni tako. Pridela se za tretjino manj pese in taka pesa ima veliko manj redilnih snovij. Če se pesi trga perje, je pri pesi mnogo več škode, nego perje izda za krmo.

Da semenski krompir ne gnije. Da krompir, katerega mislimo saditi, ne zmrzne in ne gnije, krompir jeseni, ko se spravlja, na tenko nasuje na kak solnčen kraj, in večkrat premeša, ter tako dolgo pusti, da postane zelen. Krompir se potem dene v klet. Po zimi mu potem ne škoduje mraz in gnjiloba se ga ne prime. Tak krompir tudi prezgodaj ne poganja kali, a ko se usadi, pa hitro kali in navadno dobro raste.

Trgovina z jabolki. Štajerska kmetijska družba je v interesu trgovine z jabolki pozvala svoje podružnice, naj jej naznanijo, koliko jabelk se upa v njih okoliši pridelati in pozneje, koliko se jih je v resnici pridelalo.

Poučni in zabavni del.

Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Kranji.

Pravi naroden praznik je bil dan, ko je zborovala velepomembna družba sv. Cirila in Metoda. Leta si je bila izbrala za svoje zborovanje starodavno gorenjsko mesto Kranj. Zaradi neugodnega vremena minoli četrtek se zborovanja ni udeležilo toliko občinstva, kakor druga leta, in kakor je bilo pričakovati, ker letos praznuje ta družba svojo desetletnico.

Ko se je približal ljubljanski vlak Kranju, pokali so topiči in na kolodvoru je godba zasvirala našo narodno himno in iz grl je zaorilo sto in sto krepkih: „Živeli“! „Dobro došli“!

Na kolodvoru so bila zbrana narodna društva kranjska z dvema zastavama, gasilci v uniformi, lepo oblečene gospodične in brez števila ljudstva. Skupščinarje je pozdravil tovarnar g. Vinko Majdič v imenu moške podružnice. Poudarjal je velik pomen družbe in zaklical zborovalcem dobro došli. Gospodična Mici Šavnikova je naglašala, da je pripeljala v Kranj skupščinarje plemenita skrb za najvzvišenejše svetinje slovenskega naroda, ki so v mnogih krajih v nevarnosti. Nobena pot Vam ni bila predolga, nobena pretežavna, da ne bi bili iz vseh krajev, kjer se glasi beseda naša, kot verni sinovi zemlja slovenskih, prihiteli tu sem, v ljubljani naš Kranj, ki Vas bo z navdušenjem in ljubeznijo vzprejel kot drage, jednakočuteče rojake svoje. Težavno, trudapolno je delo Vaše, mnogo požrtvovalnosti zahteva od Vas visoki poklic družbe sv. Cirila in Metoda. In vendar, Vi se ne stršite in stojite v boji za sveto stvar kot stoletna siva skala, ob kateri se razpeni besneči val razburjenih voda. Bog Vam daj še v časih bodočih one jeklene, neupogne moči, ki Vas je dičila do danes. A v malenkostno podporo naj Vam bo skromno, a tem iskreneje zagotovilo moje, da je, kakor povsod, tako tudi ženstvo kranjskega mesta pripravljeno, podpirati Vas po svojih močeh. Vi pa, prečastiti gospod predsednik, dovolite mi, da Vam v znak hvalečnosti in udanosti naše poklonim ta šopek.

Notar g. Viktor Globočnik je pozdravil došle skupščinarje v imenu kranjskih narodnjakov. Vsak kdor opazuje naše narodno gibanje, mora biti prepričan, kako prepotrebna da je družba sv. Cirila in Metoda našemu narodu. Družba si je postavila namen, izobraževati našo mladino na podlagi maternega jezika. Kjer ni tacihi zavodov, da bi se mogla mladina v takem duhu izobraževati, snuje jih naša družba, da je ne dobe tujci v svoje zavode in odtujijo našemu narodu. Naglašal je kako vestno izpolnuje družba svoje namene. Zatorej dobro došla družba sv. Cirila in Metoda, Bog blagoslovi nje delovanje.

Družbin predsednik g. Tomo Zupan se je zahvalil s primernimi besedami za vsprejem. Na to se je vršil

sprevod v mesto. Na čelu je korakala godba, za njo gasilno društvo, potem čitalnica in bralno društvo z zastavama in pa domačini in gostje. Mesto je bilo olepšano z zastavami in zelenjem. Velika množica ljudij je pričakovala došlece, iz oken so pa ljubeznjive gospe sipale na skupščinarje lepo dišeče šopke.

Blizu stare pošte je bil postavljen slavolok z napisom: V Vaši družbi je naš rod — Spremljujta Vas Ciril-Metod! Tu je čakal skupščinarje mestni župan g. Šavnik z mestnima odbornikoma Krisperjem in Omerso. Gospod župan je pozdravil skupščinarje v imenu mesta, katero goji nado, da bode blagi uzor družbinih zaščitnikov združeval vse skupščinarje v složno delovanje. Kranj se veseli, da je semkaj sklicala družba svojo skupščino, in bode ta dan zapisalo mej častne dneve zgodovine svoje. On je srečen, da more v imenu prebivalstva izreči skupščinarjem: Dobro došli!

Predsednik prof. Zupan se je zahvalil za prelep vsprejem in v svojem govoru poudarjal, da se je mesto Kranj vedno odlikovalo po svojem domoljubju in ni nikdar zatajilo slovenske trobojnice.

Sprevod je potem se pomikal v čitalniško poslopje. Povsod so se razlegali živio-klici.

Po zajutru bili so skupščinarji v dekanijski cerkvi pri maši, katero je imel g. dr. Perne. Pri maši je lepo pel mešan zbor. Po maši je bil zbor v čitalnični dvorani, ki je bila polna. Posebno veselje je to obudilo, da je k skupščini prišlo tudi več koroških rodoljubov.

Predsednik g. prof. Zupan otvori zborovanje omenjajoč, da so leta 1495. naši predniki posvetili v Ahenu oltar v čast družbinima zaščitnikoma, sv. Cirilu in Metodu, ter nastavili tam slovenskega duhovnika, da bi rojakom, tja romajočim, oznanjal verske resnice v slovenskem jeziku. Leta 1886. je ministerstvo potrdilo pravila družbe sv. Cirila in Metoda in istega leta na dan teh blagovestnikov je osnovni odbor sklical prvo veliko skupščino naše družbe. Danes se vrši že deseta skupščina naše družbe. Ta doba je dosti dolga, da se smemo vprašati za račun, kako smo delovali. Družba je ostala ta čas zvesta staremu slovenskemu programu: Vse za vero, dom, cesarja. Ni poznala strank; v družbi smo bili vsi jedini, (burni Živio-klici) družabniki vseh slojev, iz vseh krajev. Kazalo se je na ljubljanske razvaline in klicalo: Združite se v ljubezni. Za družbo to ne velja: v njej je bilo tako že pred potresom in bode tudi po potresu. (Burni Živio-klici.) Narod slovenski je prebil že huda leta, a to nas ne vznemirja, saj zasije solnce najlepše prav po hudi vihri. Vprašati se moramo: kako bomo delovali v prihodnje? Tudi na to je odgovor lahak: Tako, kakor do sedaj, proseč Boga, da bi hotel milosten biti Slovencem! Potem je konstatoval sklepčnost in zborovanje se je pričelo.

Tajnik A. Žlogar je uvodom svojega poročila opozarjal, da se je prvo vodstvo družbi sv. Cirila in Metoda volilo dne 5. julija 1886. l. v ljubljanski čitalnici. Tam se je temelj položil rednemu poslovanju družbe, katera

je po besedah Svetčevih nastala kot „prava prisiljena samoobramba“. Neprijatelji na severu in na jugu so si zasnovali svoji družbi in mi nismo mogli mirno gledati njih početja. Zato smo se združili, da rešimo in obranimo, kar je še mogoče, da pospešujemo slovensko šolstvo povsod, kjer še ni doseglo svojih pravic. Vodstvo si je bilo vedno v svesti svoje naloge in je z jekleno vztrajnostjo delovalo, da se uresniči načelo: Slovenska šola za slovensko mladino. Ta smoter bi bili lahko že dosegli, ko bi se hotelo poslušati želje in opravičene zahteve našega naroda, tako pa si moramo z ogromnimi žrtvami sami oskrbovati šolske zavode osobito ob periferiji, povrh pa še plačevati za šolstvo, katero nam ne ugaja. A za zdaj ni druge pomoči nego lastna požrtvovalnost, katera je zaslomba naši družbi.

Svojo desetletnico je prišla družba slaviti v središče krasne Gorenjske, v ono mesto, ki je slovensko zastavo vsikdar neomadeževano ohranilo.

Pri lanski skupščini so bili v vodstvo poklicani Matej Močnik, Ivan Murnik, dr. Josip Vošnjak in Andrej Zamejic. V nadzorništvo so bili voljeni vsi prejšnji člani.

Dospele vloge je vodstvo reševalo deloma upravnim potom, deloma v svojih sejah, katerih je bilo v zadnjem letu devet. Podtajnik A. Kcelj je izborno izvrševal svoj posel. K tako požrtvovalnemu delovanju more človeka vzpodbujati le domovinska ljubezen.

Družbi kot taki nositeljice so njene podružnice. Žal, da ji letos ni prirasla nobena. Podružnicam pravi ponos je pa število pokroviteljev. Teh število je letos poskočilo za 18. Do 1. avgusta t. l. šteje družba 104 moške podružnice s 8150 člani in 27 ženskih z 2965 družbenicami, skupaj 11.115 društvenikov.

Kakor zadnji dve leti mora vodstvo tudi letos slovenskemu ženstvu priznati palmo prvenstva. To sodbo opravičuje že število letošnjih pokroviteljev. Slovenski svet se raduje, da se slovenske žene in dekleta zavedajo svoje važne naloge. Skušnja potrjuje, da je za dobavo denarnih pomočkov najizdatnejši način ta, ako podružnice prirejajo take veselice, ki nudijo pouk in zabavo.

Družbeni zavodi so: 1.) Zabavišče v Celji; 2.) Zabavišče pri sv. Jakobu v Trstu; 3.) Petrazredna slovenska šola pri sv. Jakobu v Trstu; v to šolo je bilo vpisanih 322 učencev in učenk, a magistrat je hotel iz nje odstraniti 78 otrok, vendar je namestništvo privolilo obdržati okrog 300 otrok. Družba je pod ugodnimi pogoji kupila za to šolo primerno poslopje; 4.) zabavišče v Rojanu, katero se je preselilo v ulico Belvedere; 5.) zabavišče na Greti; 6.) zabavišče na Pevmi pri Gorici; 7.) zabavišče v Ločniku; 8.) zabavišče Podgoro pri Gorici; 9.) zabavišče društva „Sloge“ v Gorici v ulici sv. Klare in 10.) zabavišče v ulici Barzellini; 11.) slovenska štiri-razrednica v Gorici; 12.) zabavišče v Gorici pod Kostanjevico; 13.) zab. višče v Mariboru.

Najlepši spomenik svoje desetletnice pa si postavi družba s slovensko ljudsko šolo v Velikovcu. Na lani kupljenem stavbišču blizu Št. Ruperta ob Velikovcu gradi

se dvonadstropna hiša, ki bo semenišče krščanske in slovenske prosvete mej koroškimi brati; za našo družbo je jako ugodno, da je tam župnik kanonik Fr. Treiber, ki je z mladeniško navdušenostjo se lotil prevažne te zadeve. Mnogo gradiva dovažajo brezplačno vrli okoliški kmetje.

Če se v duhu ozremo na vse našete družbine zavode in na več kot tisoč otrok, ki se njih vzgajajo, vam naše srce pove, da s podpiranjem družbe vršite pravo krščansko delo usmiljenja, v istini človekoljubno delo. Zavest nam pravi, da izvršujemo patrijotično delo, pristno narodno delo, skrbeč za nepokvarjen naraščaj našemu dobremu narodu. Zadeva, ki je pred nekaj leti vzdrgetala slovenski svet vsled občnega toka, ki duhove deli v dva poglavitna tabora t. j. v krščanski ali zoperkrščanski, je v naši družbi že povoljno rešena; kajti ona je pokazala pot, kakeršna naj bo konfesijolna in narodna šola na Slovenskem. Družbino vodstvo lahko s ponosom konstatuje, da pot, katero hodi, je najprimernejša za naravni razvoj slovenskega šolstva. Največja nespamet in krivičnost pa je, ako se hoče naše ljudsko šolstvo rabiti kot orodje ponemčevanja ali pollaščevanja.

Razen „Vestnika“ ni družba zadnje leto izdala literarnega proizvoda. (Konec sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Prebivalstvo na zemlji. Po računanji Behma in Wagnerja je 1874. leta bilo na zemlji 1391 milijonov ljudi, l. 1883. pa že 1434, 1891. l. pa 1480 milijonov. V Aziji je 815,954.000, v Evropi 357,379 000, v Afriki 163,953 000 v Ameriki 121,713 000, v Ocijaniji 7,500 400 in Avstraliji 3,230.000 ljudi. Schooling je izračunal, da bode potem, kakor se sedaj množi prebivalstvo leta 1900, na svetu 1549. leta, 1950. 1986, leta 2000. 2548, leta 2030. 2960., leta 2100. 4193, 2200 leta 6910. in 2300. leta po 11.370 milijonov ljudi na zemlji.

Človeško truplo ima 240 kosti, in sicer 64 v rokah, 62 v nogah, 34 v hrbtnjači. Na vsaki strani je 12 reber. V glavi je všteti zobe 54 kosti. Naša koža obstoji iz dveh plastij. Čreva človeška so dolga 8 metrov. Krvi ima človek od 5—6 kilogramov. Srce tehta pri moškem 316, pri ženski 260 gramov — in je dolgo 14.5 centimetra, široko pa 10.8 centimetra. Odraščenemu človeku udari srce po 70—80 krat v jedni minuti, pri otrocih pa večkrat. Po mirnem vsopljenji je v prsni kavi 3500, po izsopljenji pa še 3000 kubičnih centimetrov zraka. Torej se vselej premeni le šestino zraka v plučih.

Novice.

— Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali: Podružnica bolška 41 gld.; iz pušice v trnovskem župnišči v Ljubljani 7 gld. 1 kr.; šentjakobsko-trnovska moška podružnica v Ljubljani 42 gld.; Ciril-Metodov dar iste podružnice 39 gld. 10 kr.; g. Fran Podkrajšek 1 gld.; ženska podružnica na Krškem 35 gld. 46 kr.; posojilnica v Radovljici 20 gld.; moška podružnica v Kranji 55 gld. 76 kr.; iz nabiralnika g. D. Lušina v Loškem Potoku 6 gld.; g. V. Globočnik c. kr. notar v Kranji, 50 gld., prvi del pokroviteljnine; vč. g. Ivan Vrhovnik, župnik trnovski, 10 gld. v

spomin rajne matere; g. Podlimbarski 5 gld.; selska podružnica 12 gld.; Savski Harambaša 8 gld.; podružnica Ziljska dolina in župnija Vrata 22 gld. 4 kr.; moška podružnica v Sežani 100 gld. pokroviteljnine in 41 gld. 5 kr. udnine; podružnica na Rečici 10 gld.; akademična podružnica v Gradci 40 gld.; litijska podružnica 82 gld.; g. Alojzij Kramaršič 9 gld. nabranih na novi maši vč. g. Alojzija Jarca v Ajdovici; podružnica v Brdih 35 gld.; posojilnica v Goranji Radgoni 10 gld.; g. Rebek 1 gld. izjubljene stave; g. Josip Sancin v Podloki krasno vezan molitvenik; g. Anton Poljšak, bivši npravitelj „Slov. Naroda“, 42 knjig; podružnica v Novem Mestu 120 gld.; podružnica za Tolsti Vrh in okolico 23 gld. 14 kr.; ženska podružnica v Postojni 44 gld.; č. g. Blazij Grča, župnik v Šempasu, 5 gld. 10 kr. iz nabiralnika v šempaškem župnišči; podružnica za Žuženberk in okolico 76 gld. 33 kr.; podružnica na Premu 5 gld.; ženska podružnica v Kranji 72 gld. 70 kr. in ista podružnica po gosp. Šavnikovi še 100 gld. pokroviteljnine; podružnica na Brdu 65 gld.; iz nabiralnika pri g. Fr. Jurci v Postojni 5 gld. 42 kr.; moška podružnica v Zagorji ob Savi 21 gld.; ženska podružnica v Škofji Loki po gospici Jerici Dolenčevi 45 gld.; podružnica Rožak in okolica 21 gld.; od uredništva „Domovine“ nabranih 19 gld. 50 kr.; šentpeterska ženska podružnica v Ljubljani po zastopnicah: gospej Mar. Trček in gospicah Mar. Kopač in Ivanki Škofje 100 gld. pokroviteljnine; g. Hrabroslav Debevec je nabral 10 gld. 70 kr. z merilcem moči na glavni skupščini v Kranji: odbornice šentjakobsko-trnovske ženske podružnice v Ljubljani 157 gld. za prodane kokarde; dijak Matej Pirc 4 gld. 38 kr., katere je nabral v veseli družbi v Kropi; g. Ivan Pajsar o priliki blagoslovljenja hiše 1 gld.; vč. g. Ivan Vrhovnik mesto telegrama v Kranj 1 gld.; gospa Matilda Šebenikar 5 gld.; g. Pavlina Štrekelj iz nabiralnika v Komnu 2 gld. 73 kr.; ormoška moška podružnica 5 gld. 40 kr. črnomeljska moška podružnica 30 gld.

Za slovensko šolo v Velikovci: Podružnica rečiška 18 gld. 50 kr.; rodoljubna prijateljica Slovencev na Koroškem 4000 gld.; preč. g. Anton Mežnarec, dekan v Kranji 30 gld.; g. Ciril Pirc, posestnik v Kranji 1 gld.; č. g. Ivan Dolžan župnik trsteniški 5 gld. — Tako izvrstne žetve, kakor zadnje tri tedne, naša šolska družba še nikoli ni imela. Mili Bog ti sočero plačaj dobrote, skazane ljubi slovenski deci!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— Nižja gimnazija v Ljubljani se bode začasno preselila v Waldherjevo hišo v Beethovenovih ulicah. Višja gimnazija ostane v dosedanjih prostorih, katere sedaj popravljajo. Z zgradbo nove gimnazije prično spomladi.

— Krempljeva slavnost pri Mali Nedelji se je minolo nedeljo ob ogromni udeležbi veličastno zvršila.

— Deželno hišo na Turjaškem trgu, v kateri le bila do potresa nastanjena c. kr. deželna vlada, so jeli že popravljati. Do 1. oktobra bodo poprave gotove in se bodo v njo preselili deželni uradi, ki so sedaj za silo nastanjeni v novi bolnici v Udmatu.

— Novo gasilno društvo snujejo v Predasliji pri Kranji. —

— Priprave za bodočo gledališko sezono vrše se kaj pridno. Intendanca slovenskega gledališča je storila vse, da ohrani slovensko gledališče na dosednji stopinji, oziroma da se še izboljša. Angaževala je za dramo in opero več novih močij, od katerih je pričakovati najlepših vspehov. Slovenskih rodoljubov sveta dolžnost je le, da bodo i še zanaprej zdatno podpirali slovensko gledališče.

— Telegrafsko postajo so otvorili na pošti v Begunjah na Gorenjskem dne 5. avg. t. l.

— Dirkanje, katero priredi samostalni konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe vrši se dne 9. septembra t. l. v Št. Jerneji na nalašč za to prirejenem dirkališči.

Avstrijskem že 14 — jedno najnovejših je v Spletu v Dalmaciji. Vsaj tako, kakor je v Spletu, naj bi država oskabela tudi Ljubljani.

Vikar Hladnik pozdravlja ta predlog, saj je kemija veda, na kateri sloni umno kmetovanje in za praktično vporabo kemijskih nauk je treba tacega poskuševališča.

Ko še tajnik Pirc predlog toplo priporoča, se vsprejme jednoglasno.

Predsednik Murnik se zahvali zborovalcem za obilno vdeležbo, izraža željo, da bi posvetovanje rodilo obilo sadu in sklene občni zbor ob $\frac{3}{4}$ 1. uri.

Kmetijske raznoterosti.

Driska. Pri konjih se doseže zmerna driska, ako se jim daje sena in po 500 gramov glavberjeve soli na dan v pitni vodi. Če pa konji tako nečejo zavžiti glavberjeve soli, se posuje 250 gramov glavberjeve soli na krmo in to čez 12 dni zopet ponavlja. Raztopljino dajati notri konjem je nevarno. Pri tem se pa mora skrbeti, da imajo konji dovolj piti.

Zemlja za rž. Mnogi imajo napačno misel, da rž vspeva le na peščenih tleh, ker jo na tako zemljo največkrat sejejo. Temu pa nikakor ni tako. Še več rži se pridela na lahkejši glinasti zemlji. Pač pa je res, da rž vspeva na peščenih zemlji bolje, kakor bi vspevala druga žita. Da rž vspeva, zemlja ne sme preveč zadržavati vode.

Spuščanje kokošij na polje. V Franciji pa tudi v nekaterih krajih v Nemčiji spuščajo kokoši ob gotovih časih na polje. Zato imajo posebne vozove, da vozijo kokoši na polje. Kokoši na polji pobirajo razne žuželke in tako mnogo koristijo, ob enem se same odebele. Meso kokoši, ki se pasejo po polju ima ugodnejši ukus, nego bi se zredile samo na dvorišči.

Poučni in zabavni del.

Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Kranji.

(Konec.)

Družba ima povsod mnogo dobrotnikov, ker pa Kranjci vsled potresa ne morejo letos toliko darovati, kakor druga leta, naj bi se rojaki iz drugih krajev zavzeli toliko bolj za družbo.

Poročevalec je potem omenjal, kolika podpora družbi je slovensko časopisje; spominjal se je daril, dobljenih od posojilnic in hranilnic ter v minolem letu zamrlih društvenikov, ter končal:

Vodstvo je tega mnenja, da, če bo v drugem desetletji vladal tak duh jedinosti v družbi, kakor doslej, nerazrušljiva jedinost v vodstvu, jedinost v podružnicah, razdeljenih sicer po raznih naših deželah, a vendar težečih po istem smotru, jedinost v družbinih zavodih, potem bo ona dosegla lepe vspehe, kajti tak duh jedinosti je odsev onega duha svetih njenih zavetnikov, Cirila in Metoda, ki sta Slovane klicala k jedinosti vere in jezika. Ako nas vodi tak duh, potem se ne bojmo, razpršili bomo vse nakane, ki se snujejo ob periferiji našega

ozemlja zoper naš narod ter mu bomo priborili lepše dneve. Tajnikovo poročilo se je odobrilo.

Blagajnik g. A. Koblar je na to poročal o računskem sklepu. Družba je imela l. 1894. sledeče dohodke: Doneski podružnic 6335 gold. 86 kr. Pokroviteljine 1232 gold., 50 kr. Podpora sl. dežel. zbora kranjskega 1000 gold. Podpora sl. mesta ljubljanskega 500 gold. Darila in kronini darovi 1473. gold. 24. kr. Darovi 23 slovenskih posojilnic 660 gld. Kronin dar od „Slov. Naroda“ nabran 1861 gl. 70 kr. Volila (dr. Čuček 1100 gl. itd.) 1370 gld. 33 kr. Za prodane družbine knjige 62 gld. 2 kr. Za velikovško šolo 448 gld. 48 kr. Naznanila v „Vestniku“ 278 gld. 34 kr. Razni 44 gld. Prehajalni 114 gld. Obresti od naložene glavnice 559 gld. 95 kr. Skupaj 15.940 gld. 42 kr. — Troškov je družba imela: Za družbine šolske zavode v Trstu in okolici 6902 gld. 35 kr. Za družbine šolske zavode v Gorici in okolici 2910 gld. Za šolski vrtec v Celji 333 gld. 73 kr. Narodno šolstvo na Koroškem itd. 1043 gld. Podpore podružnicam 331 gld. Tisk 10.000 „Vestnika“ 888 gld. 31 kr. Vezanje in razpošiljanje družbinih in drugih knjig 341 gld. 76 kr. Podpore dijaškim podpornim društvom 130 gld. Nagrade pisateljem 80 gld. Nakup molitvenih, učnih in zabavnih knjig 944 gld. 57 kr. Za velikovško šolo 75 gld. 81 kr. Tiskovine 58 gld. 91 kr. Tajništvo, glavna skupščina, poštnine, časniki, pristojbine itd. 489 gld. 70 kr. Prehajalni 114. gld. Skupaj 14.643 gld. 14 kr. Prebitka je torej bilo 1297 gld. 28 kr. Saldo z dne 31 dec. 1894 znaša 17.529 gld. 41 kr. Iz blagajnikovega govora posnamemo nastopne prav umestne pripomnje: Mož, ki je pred 10. leti v sosednjem Naklem sprožil misel, da naj se ustanovi družba sv. Cirila in Metoda, se gotovo sam ni nadejal, da bode ista že v prvem desetletji imela tako krasne vspehe. Ako pomislimo, da je ubogi slovenski narod, ki ima le malo bogatinov-rodoljubov, a mnogo drugih potreb, samo za našo družbo v preteklem letu zopet položil na domovinski oltar 15.940 gl. 42 kr., se ta požrtvovalnost mora imenovati velika in častna. Ako pa vrh tega še pomislimo, da je naš trpinčeni narod z imenovano svoto prav za prav olajšal breme državi, katere dolžnost bi bila, vzdrževati vse zavode naše družbe, da to narod daje sam iz sebe, brez pomoči od zunaj, ne za kak sport, ne da bi delal krivice tujemu narodu, se ta požrtvovalnost mora imenovati vzvišeno-patrijotična in plemenita. Tak narod je vreden, da živi! Naštel je potem govornik speče in prebudivše se podružnice in izrazil nadejo, da bodo tudi prve v tekočem letu, ko bodo videle velikanske družbine vspehe, zapisati se dale zopet v zlato knjigo delujočih. Mej dolgo vrsto naštetih podružnic ki so nabrale lani nad 100 gld., je bilo toliko ženskih, da je blagajnik moral dati venec prvenstva slovenskim damam, rekoč: Prav to je veselo za nas. Narod, ki ima probujeno, in za plemenite vzore vneto ženstvo, ne more izginiti, ampak procvita v duševnem in gmotnem oziru. Z veseljem se tedaj klanjamo vam, častite slovenske dame, hrabre sobojevnice

v trpkem boji za obstanek našega naroda, mi moški. Z zahvalo je omenjal potem govornik velikodušne podpore visokega deželnega zbora kranjskega, mesta ljubljanskega, slovenskih hranilnic in posojilnic, ter kako ljubeznjivo gre na roko družbi vse slovensko časopisje. V lepih besedah je govornik razlagal, kako velika nevarnost preti, da bi naš raj, očetom našim domovina, postal lastnina tujcev da pa nam ni obupati, ker družba kakor skrbna mati varuje svoje otroke, da se ne izgubljajo v valovih tujstva. V Trstu je kupila družba hišo v kateri ima zdaj šolo, za 19.000 in zanjo plačala že 6000 gld. V Št. Rupertu pred velikovcem, na istem mestu, kjer je sv. Rupert, prvi apostelj koroškim Slovincem, ravno pred 1200 leti začel oznanovati sv. vero, se gradi krasna dvonadstropna nova šola veri in omiki in v obeh šolah bode tudi stanovanje za šolske sestre-učiteljice. Velikonočni potres je družbi škodoval, še hujši potres je pa zadal njeno blagajnico že meseca februarja t. l., ko je morala izdati visoke svote za omenjeni šolski poslopji. A nič ne de, navdušenje raste s stroški. Vrli Korošci, praznujoč vstajenja dan, so se posebno uneli za družbo. „Mir-ovo“ uredništvo je prineslo danes 464 gld. in č. g. kanonik Treiber, voditelj šolske stavbe v Št. Rupertu, 4000 gld., katere je darovala rodoljubna prijateljica Slovencev na Koroškem. Redni stroški se v tekočem letu ne bodo zmanjšali, ampak precej povečali, ker se bode pri Sv. Jakobu v Trstu število razredov razširilo na 7 in goriško breme ostane vsaj jedno leto še staro. Z ozirom na izredne stroške stoji letos družba v najbolj kritični dobi. A zmagala bo vse težave s pomočjo božjo in vnemo čvrstih blagajnikov in blagajnic ter posebnih dobrotnikov. Končal je blagajnik z besedami pesnikovimi: „Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi, — A delo in trud nam nebo blagoslovi“!

Predsednik prof. Zupan je naznanil, da je dr. Vošnjak odložil službo glavnega blagajnika, katero je opravljal deset let. Predlagal je, da se mu izreče zahvala, čemur se je burno pritrjevalo. Omenjal je umrle člane in pozval skupščinarje, da vznak sožalja vstanejo, kar se je zgodilo.

Nato so bile volitve v vodstvo in so bili voljeni z vzklikom: dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški; Gregor Einspieler; Anton Žlogar; dr. Ivan Svetina in — po kratki debati — dr. Ivan Dečko; v nadzorstvo gospodje; O. Dolenc, F. Povše, J. Ravnikar, J. Vrhovnik in J. Malenšek; v razsodništvo so bili voljeni vsi dosedanji člani.

Gosp. dr. Vilfan je predlagal, da bi se pravila tako premenila, da bi podružnice zastopal na zboru predsednik ali kak odbornik, da bi ne bilo treba vselej voliti odposlanca in nato je pa g. Globočnik predlagal, da se pomnoži število vodstvenih članov, tako, da bodo v vodstvu zastopane vse slovenske pokrajine. Predsednik je obljubil, da se bode vodstvo oziralo na ta predloga in morebiti prihodnjemu zboru stavilo primerne predloge.

Predsednik je potem naznanil, da je bilo vodstvo

poklonilo se okrajnemu glavarju in ga prosilo, da sporoči na najvišje mesto izraz neomajljive lojalnosti naše, potem se je zahvalil zborovalcem in zaključil zbor.

Po zborovanji je bil banket, pri katerem je svirala godba in bilo več naudušenih napitnic. Po banketu so se gostje razšli. Ljubljanske je spremljalo mnogo rodoljubnih gospodov in dam na kolodvor, kjer se je prižigal bengaličen ogenj. Gostom in Kranjčanom ostane ta lepi dan v najprijetnejem spominu.

Poučni in zabavni drobiž.

Slovanska knjižica. Slovanske knjižice je izšel sedaj 41 snopič, ki obsega sliko iz življenja v polpretekli dobi „Posavčik“, katero je spisal Anton Šušnik. Cena snopiču je 18 kr., za naročnike pa le 15 kr.

Od česa izvira človek? Nekateri učenjaki so hoteli po sili dokazati, da človek izvira od opice. Stikali so po svetu, kje bi našli kako človeku podobno opico, da bi dokazali, da od nje izvira človek. Tudi po zemlji so iskali ostankov kake opice, od katere bi utegnil izvirati človek. Pravega vspeha pač dosedaj še niso dosegli. Nedavno je profesor na pensilvanjskem vseučilišču v Ameriki Cope jel dokazovati, da človek izhaja od neke ribe. Našel je v zemlji sledove neke ribe iz prejšnjih zemeljskih dob, ki je baje človeku tako podobna, da ni dvombe, da človek od nje izvira. Kakor se pa kaže, da profesor za svoj nauk ne bode dobil privržencev. Časopisi se menda norčujejo iz njegove učenosti.

Slovenska - angleška slovnica. Spisal Peter Josip Jeram. Zaloga „Amerikanskega Slovenca“. Tower, Minn., U. S. America. 1895. Str. 179. Cena za Zjedinjene države 1 dolar; k nam gotovo več, kolikor znaša poština. Kakor primerno, porablja 16 stranih prostora za pouk o izgovarjanji. Po vsej slovnici je obilo vaj. Slovenščina je jako pravilna. Avtor je pošteval gotovo praktične razmere, podaje vaje pa v obče obilo slovarskega gradiva. Ta slovnica je prva svoje vrste na slovenskem jeziku. Utegne služiti tudi Slovincem v domovini. Hvale vreden je tudi razločen in čeden tisk, ki je pri slovnicaš še posebno potreben.

Češka niža realka v Lipniku na Moravskem, zasnovana z dobrovoljnimi doneski češkega občinstva, otvori se letos. Vpisanih in zloženih je na njo 24.000 gld.

Novice.

— Cesarjev rojstni dan dne 18. t. m. se je kakor običajno praznoval širom cele države in v naši ožji domovini najslovesneje. V Ljubljani služil je g. knezoškof dr. Missia ob 10. uri v stolni cerkvi slovesno sv. mašo, kateri so prisostvovali vsi civilni dostojanstveniki. Vojaštvo je imelo sv. mašo na dvorišču nove pehotne vojašnice. Po sv. maši so se deputacije raznih zastopov in korporacij oglasile pri g. c. kr. dež. predsedniku, proseč ga, da naj javi najudanejšje čestitke in izraz lojalnosti na najvišje mesto. — Prav lepa je bila cesarska slavnost letos v Idriji in Postojini, kjer se je ravno 18 t. m. mudilo več vojaštva. — Na Bledu se je ob prekrasnem vremenu slavil cesarjev rojstni dan s prelepo razsvetljavo na jezeru, katero je poveljevalo petje pevskega zbora odnotnega bralnega društva in glasba zdravniške godbe.

— Presvitli cesar je podaril usmiljenim bratom 400 gld. za novo bolnico v Kandiji pri Novem mestu.